

Nr 180

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ackord och eftergift beträffande vissa statens fordringar, m. m., såvitt propositionen hänvisats till statsutskottet.

(5:e avd.)

I propositionen nr 160 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 8 oktober 1965, föreslagit riksdagen att 1. antaga vissa vid propositionen fogade författningsförslag; 2. godkänna att åt försvarets civilförvaltning och kammarkollegiet uppdrages att vara bevakningsmyndigheter enligt i statsrådsprotokollet förordade riktlinjer; 3. bemyndiga Kungl. Maj:t att beträffande statens fordringar med undantag av riksdagens och dess verks, skatt, varmed förstås medel som i riksstaten hänföres till bevillning utom postmedel och andra tullmedel än tull, andra medel som avskrivs enligt 66 och 67 §§ uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272), böter eller annat som enligt särskilda bestämmelser indrives i samma ordning som böter, lån av statsmedel, inbegripet återbetalningspliktiga studiemedel, fordringar som uppkommit på grund av statlig kreditgaranti, dels antaga ackordsförslag som kan anses vara till fördel för det allmänna, dels meddela eftergift av fordran på grund av gäldenärens sjukdom eller därmed jämförlig orsak eller när det av annan anledning måste anses uppenbart obilligt att utkräva betalning, dels uppdraga åt myndighet att under nämnda villkor besluta i fråga om ackord och eftergift; 4. bemyndiga Kungl. Maj:t att förordna att vad som enligt författning eller på annan grund gäller beträffande särskilt ansvar för statlig uppbördsman (uppbördsmanansvar) icke längre skall äga tillämpning.

Propositionen har hänvisats till bevillningsutskottet, såvitt angår de frågor som innefattas i de vid propositionen fogade författningsförslagen, och i övrigt till statsutskottet.

Beträffande andra statens fordringar än skatter, böter och lån av statsmedel m. m. föreslås i propositionen att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att dels under vissa villkor anta ackordsförslag och meddela eftergift, dels uppdra åt underordnad myndighet att under samma villkor besluta om ackord och eftergift.

Det föreslås vidare att försvarets civilförvaltning och kammarkollegiet skall vara centrala myndigheter för bevakning och indrivning av vissa statens fordringar.

De föreslagna bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 1966.

I statsrådsprotokollet redovisas de olika avsnitten sålunda, såvitt nu är i fråga:

<i>Inledning</i>	s. 5—7.
<i>Historik</i>	s. 7—9.
<i>Bevakning och indrivning</i>	s. 9—23.
<i>Avskrivning och ackord</i>	s. 23—42.
<i>Eftergift</i>	s. 42—51.

Utskottet. Förevarande proposition avser, såvitt på statsutskottets handläggning ankommer, särskilda reformåtgärder i fråga om vissa statens fordringar. Åtgärderna berör bevakning och indrivning, avskrivning, ackord samt eftergift.

Enligt vad som framgår av statsrådsprotokollet har generella regler om *bevakning och indrivning* hittills saknats i fråga om andra statens fordringar än skatter och böter. I propositionen föreslås bestämmelser som syftar till att råda bot på de brister som följer av nuvarande förhållanden och till att även i övrigt effektivisera indrivningen av statsverkets fordringar. Bl. a. skulle vissa verk fungera som bevakningsmyndigheter, nämligen kammarkollegiet för den civila statsförvaltningen och försvarets civilförvaltning för myndigheter som lyder under försvarsdepartementet. Vad i nu angivna hänseenden i statsrådsprotokollet anförts och förordats har inte givit utskottet anledning till erinran. Utskottet tillstyrker därför Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del. Såsom departementschefen anført har uppgiften som bevakningsmyndighet för kammarkollegiets vidkommande redan förutsetts vid anslagsberäkningen för innevarande budgetår; för försvarets civilförvaltnings del uppges några verkningar i personalhänseende inte omedelbart uppkomma.

Även gällande generella bestämmelser om *avskrivning* av statsverkets fordringar har befunnits behäftade med brister. Olägenheter har även föranletts av att de statliga myndigheterna f. n. saknar rätt att medge *ackord*. I statsrådsprotokollet berörs utformningen av nya bestämmelser om avskrivning och ackord, vilka avses skola undanröja oklarhet i rådande praxis och även eljest medföra förbättring i nuvarande förhållanden. I fråga om ackord förutsätter införandet av de i detta sammanhang avsedda bestämmelserna, att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att anta ackordsförslag som kan anses vara till fördel för det allmänna och att uppdra åt myndighet att besluta om sådana ackord. Bestämmelserna förutsätts skola i princip innefatta andra statliga fordringar än skatter, böter och viten samt lån av statsmedel. I samband med införandet av nya bestämmelser om avskrivning föreslås det s. k. *uppbördsmannaansvaret* — vilket ansetts sakna praktisk betydelse och befunnits otidsenligt — skola upphävas. Vad i statsrådsprotokollet i nu an-

givna hänseenden anförts och föreslagits vill utskottet biträda.

Eftergift av kronans fordringar har hittills i princip ansetts kräva riksdagens godkännande. Ett flertal riksdagsbemyndiganden för Kungl. Maj:t att meddela eftergift föreligger emellertid. I statsrådsprotokollet föreslås att beslutanderätten överförs till Kungl. Maj:t, varvid eftergiftsrätten förutsatts skola utformas under hänsynstagande till de skäl som enligt hittills tillämpad ordning varit avgörande för riksdagens beslut härutinnan. Eftergift av fordran skulle kunna ske på grund av gäldenärens sjukdom eller därmed jämförlig orsak eller när det av annan anledning måste anses uppenbart obilligt att utkräva betalning. Eftergiftsrätten skulle avse samtliga de fordringar som skulle omfattas av bemyndigandet att anta ackordsförslag. Utskottet tillstyrker vad i statsrådsprotokollet förordats beträffande rätt att meddela eftergift samt förutsättningarna härför och har inte något att erinra mot att Kungl. Maj:t får behörighet att till myndighet delegera beslutanderätten på sätt departementschefen föreslagit.

Då vad i övrigt i ärendet förekommit inte gett utskottet anledning till särskilt uttalande hemställer utskottet,

att riksdagen må

A. godkänna att åt försvarets civilförvaltning och kammarkollegiet uppdras att vara bevakningsmyndigheter enligt i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 8 oktober 1965 förordade riktlinjer;

B. bemyndiga Kungl. Maj:t att beträffande statens fordringar med undantag av

riksdagens och dess verks,

skatt, varmed förstås medel som i riksstaten hänföres till beviljning utom postmedel och andra tullmedel än tull,

andra medel som avskrivs enligt 66 och 67 §§ uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272),

böter eller annat som enligt särskilda bestämmelser indrives i samma ordning som böter,

lån av statsmedel, inbegripet återbetalningspliktiga studiemedel,

fordringar som uppkommit på grund av statlig kreditgaranti,

dels anta ackordsförslag som kan anses vara till fördel för det allmänna,

dels meddela eftergift av fordran på grund av gäldenärens sjukdom eller därmed jämförlig orsak eller när det av annan anledning måste anses uppenbart obilligt att utkräva betalning,

dels uppdra åt myndighet att under nämnda villkor besluta i fråga om ackord och eftergift;

C. bemyndiga Kungl. Maj:t att förordna att vad som enligt författning eller på annan grund gäller beträffande särskilt ansvar för statlig uppbördsman (uppbördsmanansvar) icke längre skall äga tillämpning.

Stockholm den 7 december 1965

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Birger Andersson, Ivar Johansson, Axel Andersson, Virgin, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Per Jacobsson, Herbert Larsson, Åkerlund och Johan Olsson; samt

från andra kammaren: herrar Bohman, Karlsson i Olofström, Ståhl, Blidfors, Almgren, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herrar Larsson i Hedenäset, Bergman, fröken Olsson, herrar Gustafsson i Uddevalla, Gustafsson i Skellefteå, Björkman, Nelander och Mattsson.